

פרשת חיי שרה תשפ"ד מידת השתוות

בראשית פרק כג

(א) וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה : (ב) וַתָּמָת שָׂרָה בְּקָרְיַת אֲרָבַע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבֹא אַבְרָהָם לְסַפֵּד לְשָׂרָה וּלְבָכְתָהּ : (ג) וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיֵּדְבֵר אֶל בְּנֵי חֵת לֵאמֹר : (ד) גֵּר וַתּוֹשֵׁב אֲנֹכִי עִמָּכֶם תָּנוּ לִי אַחֲזֹת קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מִתִּי מִקְפָּנִי :

רש"י

(א) ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים - לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת מאה כבת עשרים לחטא, מה בת עשרים לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת מאה בלא חטא, ובת עשרים כבת שבע ליופי: **שני חיי שרה** - כלן שוין לטובה: (ב) **בקריית ארבע** - על שם ארבע ענקים שהיו שם אחימן ששי

ותלמי ואביהם. דבר אחר על שם ארבעה זוגות שנקברו שם איש ואשתו אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה: **ויבא אברהם** - מבאר שבע: **לספוד לשרה ולבכתה** - ונסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק, לפי שעל ידי בשורת העקידה שנזדמן בנה לשחיטה וכמעט שלא נשחט, פרחו נשמתה ממנה ומתה: (ד) **גר ותושב אנכי עמכם** - גר מארץ אחרת ונתישבת עמכם. ומדרש אגדה אם תרצו הריני גר, ואם לאו אהיה תושב ואטלנה מן הדין שאמר לי הקדוש ברוך הוא (לעיל יב ז) לזרעך אתן את הארץ הזאת: **אחזת קבר** - אחזת קרקע לבית הקברות:

שפת אמת לפרשת חיי שרה [שנה תרנ"ו]

במדרש יודע ה' ימי תמימים כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים. ורש"י פי' שני חיי שרה כולן שוין לטובה. והוא מדת השתוות שכתב בסי' חובת הלבבות. והוא מעלה גדולה להיות אדם עומד בתמימותו בכל מה שעובר עליו. ויש נסיון לעני ויש לעשיר. ושרה בתחלת ימי' עברו עליה כמה זמנים קשים ברעבון ובלקחתה לפרעה ואבימלך. ובסוף ימיהם הי' להם כל טוב ולא נעשה בה שום שינוי בכל השינויים האלה. וזה מאמר המשנה עשרה נסיונות נתנסה אאע"ה ועמד בכולן להודיע כמה חיבתו של אאע"ה. פי' ברוב אהבתו להקב"ה. כל הרוחות שבעולם אין זזין אותו ממקומו. ועמד בתמימותו. ולא הרגיש כלל בכל מה שעבר עליו. לא כדרך אנושי שיש לו כמה שינויים בכל יום. והם כל שנותיהם לא נעשה בהם שינוי. ועליהם נאמר גמלתהו טוב כו' כל ימי חייה. כולל כל מיני שינויים ונסיונות בעוני ובעושר. ואמר כשם שהם תמימים כך שנותיהם. כי המה למעלה מן הזמן. כענין שאמרו אני מעיר השחר ואין השחר מעיר אותי. כי הגם שיש בכל יום התחדשות והארה חדשה לא ראי זה כראי זה לכן יש שינוי בכל יום ושנה לטובה ולרעה. אבל הצדיקים הם למעלה מן הזמן והם מביאים התמימות גם בזמן. וז"ש אשריך ארץ שמלכך בן חורין זה החירות לצאת מן הטבע והזמן. בעת יאכלו הוא עת קבוע להם. אי לך ארץ שמלכך נער ובבוקר יאכלו היא הנהגה שתחת הזמן. לכן מקבלים שינויים כפי שינוי היום והשנה. ועיקר התמימות הוא להיות דבוק בשורש העליון כמ"ש תמים תהי' עם ה' אלקיך כי כל דבר שלמטה יש לו שורש למעלה. וכשהחלק שלמטה דבוק בשרשו הוא דבר תם ושלם. וזה תכלית עבודת האדם לידבק עצמו בשורש העליון. וזה עצמו מה שזכתה שרה למערת המכפלה שדרשו עלי' זממה שדה ותקחהו. ובמדרש שנק' מכפלה שמי שקבור בה שכרו כפול ומכופל. ובגמ' פליגי חד אמר ב' בתים זו לפניו מזו וח"א בית ועליו על גביו. ומסתמא שניהם אמת דיש ג"ע תחתון ועליון. וכמו כן בג"ע עצמו יש חיצוניות ופנימיות. והכל תלוי בהכנת האדם בעוה"ז כפי מה שמברר מעשיו להיות תוכו כברו ומשתוקק תמיד להתדבק בפנימיות ובשרשו העליון. כי לכל דבר יש שורש למעלה. ולבד זה גם למטה יש פנימיות בכ"ד כמ"ש בחכמה יסד ארץ. [ובאמת איתא דמערת המכפלה היא בחי' אות ה' שבשם ויש בה מילוי ה'. ויש ה' עילאה ותתאה] וזה מערת המכפלה התערבות והתדבקות בפנימיות ובשורש העליון. וכפי השתוקקת האדם כל ימיו להתדבק בשרשו. כך מכין לעצמו מקום לאחר פטירתו. וע"ז כתיב יתפלל כל חסיד כו' לעת מצוא זו קבורה. ושרה זממה שדה כל ימי' וזכתה למקום מובחר מכל המקומות: